

# INAUGURACIÓ

## V CONGRÉS DEL TERCER SECTOR SOCIAL

### 'CRÉIXER SOCIALMENT'

**Dimarts 14 de juny de 2016 – Teatre Nacional de Catalunya**

---

Bona tarda a tothom, us dono la benvinguda al Vè Congrés del Tercer Sector Social, us agraeixo la vostra companyia i us animo a participar de les activitats, dels col·loquis i de les visites que farem els propers dies, i que han estat organitzades per més de 273 entitats, per les 35 federacions membres de la Taula i per l'equip tècnic, a qui vull agrair l'enorme feina de les darreres setmanes.

El Congrés d'enguany du per títol **Créixer Socialment**. Perquè l'economia ha crescut els darrers dos anys de forma continuada, un 1'6% el 2014, un 3'3% el 2015 i un 0'9% el primer trimestre del 2016. I les dades oficials d'atur ens diuen que s'ha reduït.

Però també és cert que han augmentat les desigualtats i s'ha cronificat la pobresa al nostre país. Els aturats de llarga durada el 2010 eren 208.000. Però el primer trimestre del 2016 n'han estat 378.700. Això vol dir un 82% més. La taxa europea que mesura el percentatge de risc de pobresa al nostre país és el 26%, una de les més altes. I l'abandonament escolar prematur, abans d'acabar l'ensenyament obligatori, és de més del 19% quan a la UE és del 10'9% (2015). Malgrat aquesta realitat, la UE ha apostat, i aposta encara, per l'austeritat i la reducció de pressupostos públics, tal com la Comissió Europea ho ha fet saber al Govern espanyol, una exigència que

implicarà retallades pel conjunt de l'estat de 14.000 milions d'€ pel 2016 i de 12.000 milions d'€ més el 2017.

Aquesta és una sortida de la crisi que no ens agrada. Perquè no és una sortida de la crisi. No podem dir que ens agrada, perquè en un cicle econòmic de creixement, hi ha patiment de persones i de famílies que no poden fer front al lloguer de l'habitatge o a les factures de la llum, el gas o l'aigua.

Les xifres d'atur i pobresa s'han convertit en números què, de tant repetir-los, hem aconseguit desnaturalitzar-los, com si ja no fossin capaços de despertar cap tipus de neguit. Hi ha veus que són condescendents amb la pobresa, afirmant que hi ha explicacions sociològiques que fan inevitable tal destí. Quedem immunitzats pel simple fet de reconèixer la pobresa com quelcom natural. Però tractar i saber els noms de cadascun d'aquests números canvia la situació. I aquesta és una de les funcions de les entitats del tercer sector social. Personificar els números. I, tant com poden, dignificar la vida d'aquestes persones.

La dignitat és un atribut humà. Fa referència a les persones. Quan parlem de la dignitat, el que estem dient és que la persona no ha de ser tractada com un instrument, sinó com una finalitat. És una definició simple però no sempre prou tinguda en compte. Els darrers anys hem tractat les persones com un instrument capaç de consumir, capaç de produir, capaç d'endeutar-se, fins i tot capaç de suportar humiliacions, com molts desnonaments executats els darrers anys. Els desnonaments han estat '*humiliacions legals*'. Com si la persona que

els patia, deixés de ser la finalitat per passar a ser l'instrument d'una finalitat més important: l'economia.

La llei 24/2015, recorreguda i suspesa, era una eina que prohibia aquestes humiliacions legals, que comptava amb el suport ciutadà de la ILP que la va inspirar. Que va ser aprovada per unanimitat del Parlament de Catalunya. Però que va ser suspesa, no només pel conflicte competencial, sinó perquè era inacceptable per a determinats poders, que un dret social passés per sobre del seu dret a enriquir-se.

Hem repetit incansablement que les polítiques socials venen determinades per les polítiques econòmiques del nostre sistema. I de les desigualtats que aquest sistema genera. Les persones som diferents entre nosaltres. I aquest és un fet natural. Però les desigualtats les creem amb un sistema de produir que no té en compte les necessitats de la persona i fa que deixi de ser finalitat per ser, un cop més, instrument.

Malgrat les dificultats dels darrers tres anys, hem pogut sentir orgull del tercer sector social, perquè ha actuat com un potent instrument al servei dels més vulnerables. I quan parlo de tercer sector social no penso, només, en la Taula. Penso en l'associació, la fundació, o la cooperativa, que treballa al costat de les persones. Les més fràgils.

Per afrontar les noves demandes d'una societat incerta i canviant, ens cal un tercer sector social més fort i més gran. Els nous reptes no es poden afrontar amb velles receptes. Patim una desigualtat estructural cada cop més aguda. Hi ha nous col·lectius en risc. Es produeixen processos d'exclusió d'un mercat de treball cada cop més dual. La

pròpia dinàmica democràtica que demana noves formes de llegir i d'interpretar la política, l'heterogeneïtat lingüística, religiosa, social, una cultura tossudament individualista, l'urgent aproximació de la mirada social al sector sanitari o l'envelliment i les malalties associades a l'augment de l'esperança de la vida, són fets que ens empenyen a reforçar el treball comunitari, és a dir, el teixit associatiu, cooperatiu, voluntari o mutualista que existeix al nostre país i que representa un bé comú a protegir.

Ens cal un tercer sector social fort perquè és necessari un equilibri entre economia i democràcia, perquè cal un mercat que pugui estar regulat des d'allò públic i no sotmès als interessos de les grans corporacions, perquè el tercer sector social pot, i ha de generar bens comuns i d'interès general, al costat de l'administració pública. Empoderar a la ciutadania associada, fer-la participar, implicar-la en els afers públics o en la coproducció de polítiques remet a l'activitat que, en part, desenvolupa el tercer sector.

Com garantim la inclusió sinó és amb l'experiència de les entitats que coneixen les dificultats i les barreres amb les que topen dia a dia les més de 500.000 persones a Catalunya que tenen algun tipus de discapacitat?

Com procurem una societat amb més oportunitats sinó és amb la tasca que fa el lleure educatiu, oferint als infants del país espais de creixement personal com ho fa l'esplai o l'escoltisme?

Com combatem la pobresa i l'exclusió sinó és amb la intervenció de professionals i voluntaris que actuen en barris i àrees urbanes amb un alt percentatge de llars on tots els seus membres estan a l'atur?

Com consolidem polítiques transformadores sinó és amb la complicitat i l'aliança d'aquest teixit social que hi ha al nostre país de més de 3.030 entitats?

Com reduïm les desigualtats que genera un sistema econòmic on el capital és l'inici i la fi de tot recorregut sinó apostem per formes no lucratives d'activitat econòmica?

El nostre, és un sector viu, dinàmic, en constant evolució, que no està exempt de contradiccions o de dubtes, però que té molt arrelat l'objecte missional de la seva intervenció; una societat equitativa, col·lectivament inclusiva, cohesionada des de la diversitat.

19 entitats, l'any 2003, van decidir renunciar a part d'un espai particular en benefici d'un espai més compartit. Aquella decisió les va dur a crear la Taula d'Entitats del Tercer Sector. Tretze anys més tard, aquell esforç sumat al de les juntes, al dels seus presidents i presidentes i al de totes les entitats que han format part de la Taula, han permès tenir més incidència per atendre millor al més del milió cinc-cents mil usuaris que el tercer sector a Catalunya atén avui. Aquells esforços han donat molts fruits. Com Habitat3, la fundació de gestió d'habitatge social del sector, que treballa pel dret a l'habitatge, dret que dona l'accés a d'altres drets.

President, Alcaldessa, Presidenta de la diputació i altres representants institucionals. Sempre els reclamem, en la seva acció política, més atenció, més recursos, més polítiques. Avui toca dir-los que som aliats per revertir una situació social que sabem i compartim, que no és la que voldríem. Els principis jurídics per garantir l'interès general necessiten una adaptabilitat en la intervenció que el tercer sector social és capaç d'oferir. Toca dir-los que el nostre paper és treballar pels drets socials, per la dignitat de les persones, per reduir la distància cada cop més gran de la nostra societat i que separa la base de la piràmide, amb la minoria que la corona. I per fer-ho, ens han d'ajudar a **Créixer Socialment**. Perquè també toca créixer com a sector. Per això volem renovar el compromís del 2003, quan es va crear la Taula, i encarar tots els reptes que aquest congrés planteja.

Moltes gràcies.

**Oriol Illa, president de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya**